

PEKELILING KETUA PENGARAH PERHUTANAN SEMENANJUNG MALAYSIA BILANGAN 6 TAHUN 2015

PANDUAN PENUBUHAN DAN PENGURUSAN KAWASAN HUTAN PELAJARAN DALAM HUTAN SIMPANAN KEKAL DI SEMENANJUNG MALAYSIA

1.0 LATAR BELAKANG

- 1.1 Berdasarkan kepada Seksyen 10 (1), Akta Perhutanan Negara (APN) 1984, Hutan Pelajaran (HP) adalah merupakan salah satu daripada 11 kelas pengelasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) mengikut fungsi hutan yang perlu diwartakan oleh Pihak Berkuasa Negeri.
- 1.2 Dalam konteks panduan ini, hutan pelajaran ditakrifkan sebagai suatu kawasan dalam HSK untuk tujuan pendidikan dan mewujudkan kesedaran orang awam tentang kepentingan peranan hutan dalam pemeliharaan keseimbangan persekitaran fizikal, sosial dan ekonomi.
- 1.3 Menyedari kepentingan berhubung dengan aspek penubuhan HP, satu panduan penubuhan dan pengurusan kawasan hutan pelajaran perlu disediakan sebagai rujukan kepada Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia (JPSM) khususnya Jabatan Perhutanan Negeri (JPN) untuk dilaksanakan di lapangan.

2.0 SKOP

2.1 Skop panduan ini adalah untuk mendefinisikan HP dan menggariskan kriteria-kriteria penentuan kawasan HP dalam HSK. Selain itu, panduan ini menghuraikan aspek penubuhan, pemantauan dan preskripsi pengurusan kawasan HP.

3.0 OBJEKTIF PANDUAN

3.1 Objektif panduan ini adalah untuk menyeragamkan kaedah penubuhan dan pengurusan HP dalam kawasan HSK di Semenanjung Malaysia.

4.0 KRITERIA PENENTUAN KAWASAN HUTAN PELAJARAN

- 4.1 Kawasan HSK yang dicadangkan sebagai Hutan Pelajaran hendaklah mempunyai mana-mana satu atau lebih ciri-ciri khas berikut:
- i. Kawasan hutan yang mempunyai arboretum;
  - ii. Kawasan hutan yang mempunyai denai interpretasi; dan
  - iii. Kawasan hutan yang mempunyai petak demonstrasi.

5.0 PENUBUHAN HUTAN PELAJARAN

5.1 Penilaian Kawasan

- 5.1.1 Pegawai Hutan Daerah (PHD) hendaklah mengenal pasti dan menilai kesesuaian cadangan kawasan untuk dijadikan HP berdasarkan kriteria pemilihan kawasan di para 4.0.
- 5.1.2 PHD hendaklah menyediakan laporan penilaian kawasan dan mengemukakan kepada Pengarah Perhutanan Negeri (PPN). Laporan penilaian ini hendaklah mengandungi perkara-perkara berikut:
- i. daerah hutan;
  - ii. nama HSK;
  - iii. nombor kompartmen;
  - iv. keluasan kawasan;
  - v. justifikasi pemilihan kawasan (huraikan ciri-ciri kepentingan kawasan untuk pembelajaran);
  - vi. keadaan kawasan [contoh: jenis hutan, komposisi spesies flora secara umum, status hutan (hutan dara atau hutan diusahasil), kawasan berbatu termasuk batu kapur, sungai, tasik, paya dan topografi];
  - vii. sejarah kompartmen yang terlibat termasuk petak-petak penyelidikan/ kajian contoh Petak Contoh Kekal (PCK), Petak Fenologi, Kawasan Pengeluaran Biji Benih (*Seed Production Area*), *Growth & Yield Plot (G&Y)*, *Growth Plot*, *CFI* dan *HCVF*);
  - viii. klasifikasi fungsi hutan semasa [merujuk kepada Seksyen 10(1), APN, 1984];

- ix. jalan perhubungan (darat dan air);
- x. maklumat lain (termasuk kawasan penempatan Orang Asli dan masyarakat setempat, kepentingan penduduk setempat, keadaan kawasan sekeliling, kawasan rekreasi dan sebagainya);
- xi. ulasan dan syor oleh PHD; dan
- xii. pelan kawasan.

5.1.3 PPN hendaklah meneliti laporan ini dan memutuskan penubuhan HP.

5.2 Penubuhan Kawasan

5.2.1 Keluasan Kawasan

Cadangan keluasan HP adalah mengikut keperluan kawasan berkenaan tertakluk kepada kelulusan Pihak Berkuasa Negeri selain mematuhi syarat-syarat dan peraturan yang dikuatkuasakan terhadap HSK.

5.2.2 Pewartaan Hutan Pelajaran

- i. PPN hendaklah mengemukakan cadangan penubuhan HP kepada Pihak Berkuasa Negeri yang mengandungi perkara seperti berikut:
  - a. kawasan yang dicadangkan;
  - b. pelan yang menunjukkan sempadan kawasan yang dicadangkan;

- c. justifikasi penubuhan HP; dan
  - d. syor PPN.
- ii. PPN hendaklah mengemukakan satu salinan kelulusan Pihak Berkuasa Negeri berserta pelan cadangan HP kepada Pengarah Ukur dan Pemetaan bagi tujuan penyediaan pelan warta.
  - iii. Selepas menerima pelan warta daripada Pengarah Ukur dan Pemetaan, PPN hendaklah menyediakan draf warta pengelasan kawasan HSK sebagai HP kepada Penasihat Undang-Undang Negeri.
  - iv. Selepas menerima deraf warta yang dipersetujui oleh Penasihat Undang-Undang Negeri, PPN hendaklah menandatanganinya dan mengemukakan semula kepada Penasihat Undang-Undang Negeri untuk disiarkan.

5.2.3 Penandaan Sempadan

Pada amnya, penandaan kawasan HP adalah mengikut kepada sempadan kompartmen. Oleh itu, sempadan kawasan HP memadai ditandakan di atas peta klasifikasi fungsi hutan di Pejabat Perhutanan Negeri, Pejabat Hutan Daerah dan Pejabat Renj Hutan.

5.2.4 Papan Tanda

- i. Papan tanda perlulah diletakkan di tempat yang strategik seperti di persimpangan jalan masuk menuju ke kawasan HP.
- ii. Papan tanda HP hendaklah mengandungi maklumat seperti nama HSK, keluasan, tahun penubuhan dan nombor warta.
- iii. Latar belakang papan tanda ini hendaklah berwarna kuning muda dan tulisan berwarna hitam seperti contoh di **Lampiran 1**.

6.0 PENGURUSAN HUTAN PELAJARAN

6.1 Pemantauan

6.1.1 PHD adalah bertanggungjawab untuk memastikan aktiviti pemantauan dilaksanakan ke atas kawasan HP. Antara kaedah pemantauan yang boleh digunakan ialah melalui:

- i. pemeriksaan di lapangan;
- ii. aplikasi remote sensing yang sedang berkuatkuasa seperti *Forest Monitoring Using Remote Sensing* (FMRS); dan
- iii. pemantauan udara;

6.1.2 Pemantauan kawasan HP hendaklah seboleh-bolehnya dilaksanakan seberapa kerap yang mungkin tetapi laporan pemantauan hendaklah disediakan pada setiap suku tahun.

6.1.3 Laporan pemantauan hendaklah dikemukakan kepada PPN menggunakan format seperti di **Lampiran II**.

6.1.4 Sekiranya dikesan berlakunya pembalakan haram, penerokaan haram atau kesalahan-kesalahan lain, laporan terperinci hendaklah dibuat serta merta kepada PPN.

6.2 Preskripsi Pengurusan

Preskripsi pengurusan hutan pelajaran boleh dimasukkan dalam Rancangan Pengurusan Hutan Negeri (RPH) yang meliputi:

- (i) objektif, matlamat dan strategi pengurusan;
- (ii) maklumat asas kawasan;
- (iii) latar belakang mengenai sejarah pengurusan hutan; dan
- (iv) tatacara kawalan dan pemantauan kawasan.

7.0 KESIMPULAN

Secara amnya panduan ini membantu JPN dalam mengenalpasti, menentukan dan mengurus kawasan hutan pelajaran secara teratur dan seragam dalam HSK di Semenanjung Malaysia.

8.0 TARIKH KUAT KUASA

Pekeliling ini berkuat kuasa serta-merta dan terpakai di semua negeri di Semenanjung Malaysia.

9.0 PEMBATALAN

Dengan berkuat kuasanya pekeliling ini, Pekeliling Ketua Pengarah Perhutanan Semenanjung Malaysia Bil.6 Tahun 2013: Panduan Penubuhan Hutan Pelajaran adalah dibatalkan.

“BERKHIDMAT UNTUK NEGARA”

“HUTAN UNTUK KESEJAHTERAAN MASYARAKAT”

“1 MALAYSIA: RAKYAT DIDAHULUKAN, PENCAPAIAN DIUTAMAKAN”

Saya yang menurut perintah,

(DATO' SRI. DR. HJ. ABD. RAHMAN BIN HJ. ABD. RAHIM)

Ketua Pengarah Perhutanan

Semenanjung Malaysia

Bertarikh: 27 Januari 2015

GLOSARI

Arboretum

Kawasan hutan yang ditanam atau mempunyai spesies pokok tertentu bagi tujuan penyelidikan dan pelajaran.

Denai interpretasi

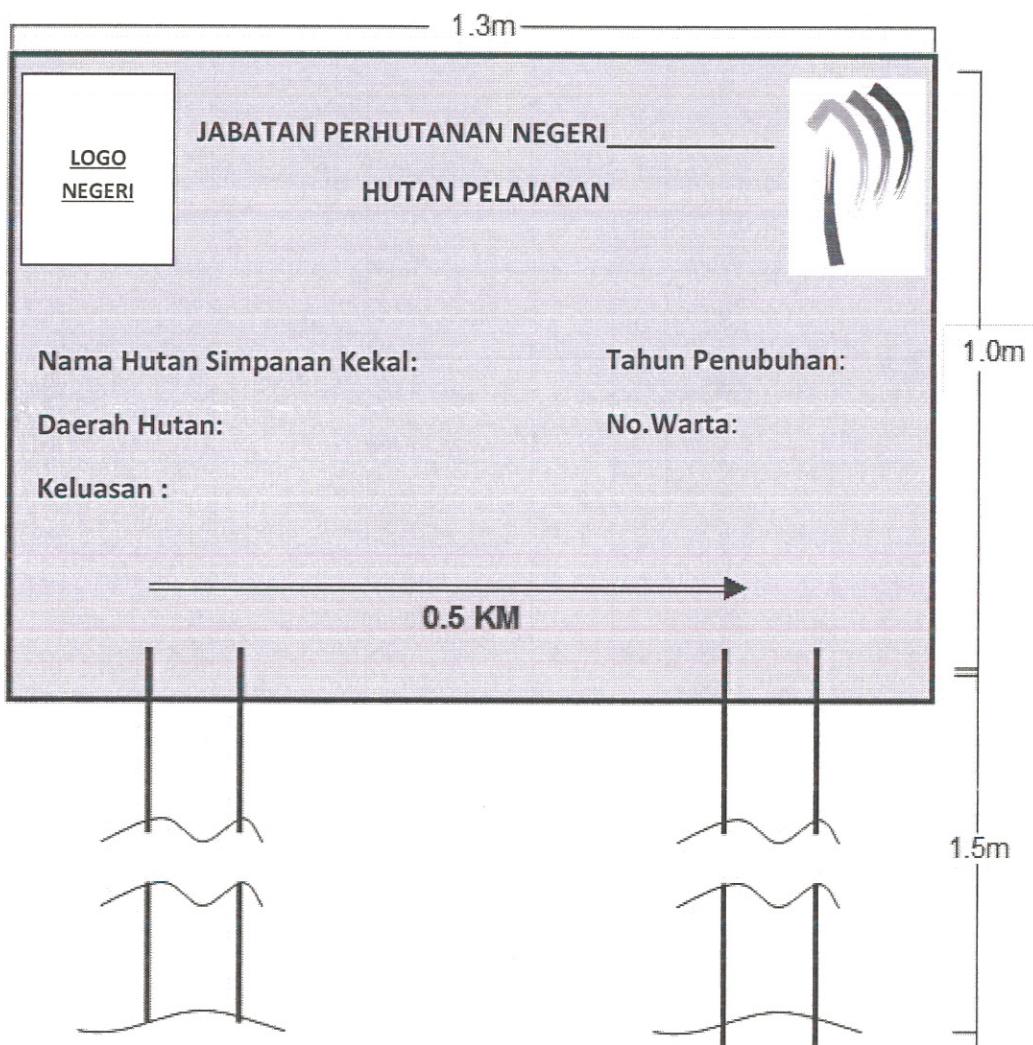
Suatu laluan yang mempunyai beberapa stesyen informasi yang mana di setiap stesyen tersebut mempunyai maklumat berkaitan tarikan dan keunikan flora dan fauna.

Petak Demonstrasi

Petak yang ditubuhkan untuk tujuan mendemonstrasikan pelaksanaan sesuatu aktiviti atau operasi perhutanan.

Lampiran I

**CONTOH PAPAN TANDA
HUTAN PELAJARAN (HP)**

Lampiran II

**LAPORAN PEMANTAUAN
KAWASAN HUTAN PELAJARAN (HP)**

Suku Tahun :..... Tahun:.....

(laporan ini hendaklah disediakan secara berasingan bagi setiap HP)

No. Warta HP :.....

Nama Hutan Simpanan Kekal:.....

Daerah Hutan :.....

Negeri :.....

1. Kaedah Pemantauan

(Isikan maklumat dalam ruangan mengikut kaedah pemantauan yang dijalankan)

(i) Pemantauan Udara:

(a) Tarikh Pemantauan:.....

(b) Pegawai Pemantau:

Bil.	Nama	Jawatan

(c) Penemuan: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ii) ***Forest Monitoring Using Remote Sensing (FMRS)***

Tarikh	Nama & Jawatan Pegawai Pemantau	Penemuan

(Catatan: gunakan lampiran berasingan sekiranya ruangan tidak mencukupi)

(iii) Pemeriksaan di Lapangan:

(a) Tarikh Pemeriksaan:.....

(b) Nama & Jawatan Ketua Pasukan:.....

(c) Ahli Pasukan:

Bil.	Nama	Jawatan

(Catatan: gunakan lampiran berasingan sekiranya ruangan tidak mencukupi)

(d) Kawasan Semakan: (Nyatakan lokasi, kordinat dan sertakan pelan yang menunjukkan kawasan semakan)

.....

.....

.....

.....

(e) Penemuan: (*lampirkan gambar*)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(**Catatan:** gunakan lampiran berasingan sekiranya ruangan tidak mencukupi)

2. Perkara-perkara Lain:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Ulasan Pegawai Hutan Daerah:

.....
.....
.....
.....

Tandatangan: ..... Tarikh: .....

Nama: .....

Pegawai Hutan Daerah: .....